

ЕТНОСТИЛЬ У СУЧАСНОМУ ІНТЕР'ЄРІ: ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНІ АКЦЕНТИ ТА ХУДОЖНІ СИМВОЛИ

*Колесник Н. Є.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
кафедра образотворчого мистецтва та дизайну,
Житомирський державний університет імені Івана Франка.*

Сучасний дизайн інтер'єру тяжіє до індивідуалізації простору, відтворення духовних та культурних цінностей народу. Етностиль у цьому контексті виступає не лише як художній напрям, але й як засіб культурної самоідентифікації. Звернення до народного мистецтва, декоративних технік та етнічних мотивів дозволяє створювати унікальні образи, що поєднують сучасні технології з традиційною естетикою.

Метою нашого дослідження є представлення особливостей використання етностилу в сучасному інтер'єрі, а також визначення ролі декоративно-прикладних акцентів і художніх символів у формуванні національно орієнтованого дизайну.

Етностиль у дизайні інтер'єру ґрунтується на візуальній репрезентації культурних традицій певного народу. В українському контексті він спирається на народні орнаменти, символіку, кольорову гаму та матеріали, що використовувалися у народному побуті. Такий підхід дає змогу відродити духовну спадщину через сучасні форми.

Як зазначають Ковальчук М. та Колесник Н. колір у дизайні виступає важливим чинником психологічного впливу, який здатен коригувати емоційний стан користувача простору [2, с. 12].

Етнічні мотиви у просторі формують атмосферу затишку та гармонії. Дизайнери звертаються до дерев'яних конструкцій, текстильних елементів ручної роботи, гончарства, різьблення по дереву, вишивки, ткацтва – як до носіїв культурної пам'яті.

В інтер'єрі етностилю використовують предмети побуту та середовища, притаманні якійсь окремій нації, здебільшого в давні часи. Стиль має кілька популярних різновидів – марокканський, індійський, японський, мексиканський, китайський тощо [1].

Основними декоративними елементами етностилю виступають предмети традиційного декоративно-ужиткового мистецтва: текстиль (рушники, серветки, домоткані доріжки, вишиті подушки); кераміка та гончарні вироби, які надають простору теплоти й індивідуальності; дерев'яні меблі та різьблені елементи, що зберігають природність матеріалу; ковальські вироби з характерним орнаментом; солом'яні або лозинні вироби, які підкреслюють екологічність простору. Поєднання цих елементів створює гармонійну композицію, у якій простежується зв'язок між минулим і сучасністю.

Суттєвим компонентом етностилю є художні символи, що несуть семантичне навантаження. У традиційних українських орнаментах можна виокремити такі основні символи: дерево життя, ромб, сонце, хрест, коло, птахи, коні, квіти тощо. Використання таких мотивів у декоративних елементах сучасного інтер'єру сприяє формуванню простору, сповненого глибокого символізму та позитивної енергії.

Створення художнього образу в етностилі та його взаємодія з навколишнім простором є одним із провідних засобів самовираження у сучасному дизайні інтер'єру. Через декоративно-прикладні елементи, кольорову символіку та народні мотиви митець формує емоційно насичене середовище, здатне передати глядачеві певний ідейний зміст і культурний посил. Етностиль у цьому контексті виступає не лише як естетична концепція, а як засіб комунікації між традицією та сучасністю, між національним корінням і новими дизайнерськими тенденціями [3, с. 129].

На думку Крилатової О. етностиль, етнодизайн у сучасних інтер'єрах – явище, спричинене прагненням дизайнерів до збереження, творчої інтерпретації культурних і

мистецьких здобутків певних націй і народностей для їхнього подальшого функціонування в сучасному середовищі [4, с. 27].

Сьогодні етностиль активно поєднується з мінімалізмом, скандинавським і еко-стилем. Таке поєднання дозволяє інтегрувати народні мотиви в сучасний контекст, не втрачаючи їхньої автентичності. Дизайнери створюють нові авторські рішення, використовуючи традиційні візерунки у формах настінних панно, світильників, текстильних композицій, меблів. Важливим стає не пряме копіювання орнаментів, а творче переосмислення етнічної естетики засобами сучасного мистецтва.

Ще одним важливим фактором популярності етнодизайну є його екологічність, оскільки здебільшого для оздоблення етнічних інтер'єрів використовують натуральні матеріали – дерево, ротанг, шкіра, каміння, глина, метал, тканини; причому виробники намагаються наголосити на їхніх природних властивостях [4, с. 28].

З метою з'ясування рівня зацікавленості суспільства етностилем у дизайні інтер'єру було проведено опитування серед 120 респондентів – здобувачів дизайнерських спеціальностей, викладачів мистецьких дисциплін та фахівців з інтер'єрного дизайну. Опитування мало на меті визначити, наскільки популярним є етностиль у сучасних проектах, які елементи української традиційної культури найчастіше використовуються та як респонденти оцінюють його естетичну й культурну цінність.

Більшість опитаних (62 %) зазначили, що етностиль нині є актуальним напрямом у дизайні, який активно розвивається завдяки зростанню інтересу до національної ідентичності; 28 % респондентів вважають, що етностиль використовується переважно у декоративних елементах, тоді як лише 10 % – що він має домінуючу роль у загальній концепції інтер'єру.

Серед найуживаніших елементів українського етнодизайну респонденти відзначили: текстиль із народними орнаментами (75 %); дерев'яні різьблені деталі та меблі ручної роботи (64 %); кераміку та гончарні вироби (58 %); використання національних кольорів (червоний, білий, чорний, синій) (52 %).

На запитання про значення етнічних символів у просторі інтер'єру більшість опитаних (83%) підкреслили, що художні символи — це важливий чинник емоційного

сприйняття, який формує почуття духовної єдності з національною культурою. Найчастіше згадуваними символами стали: дерево життя, сонце, ромб, квіткові мотиви.

74% респондентів переконані, що поєднання етностилю з сучасними технологіями (3D-моделювання, текстильні інновації, світлодизайн) має великий потенціал для подальшого розвитку українського інтер'єрного мистецтва. Це свідчить про тенденцію гармонійного синтезу традицій і новаторства, що формує нову естетику національно орієнтованого простору.

Ці дані свідчать про стійку тенденцію інтеграції декоративно-прикладного мистецтва в сучасні інтер'єрні рішення.

Етностиль у сучасному інтер'єрі є проявом глибокого зв'язку між традицією та сучасністю. Він зберігає духовну сутність народу, формує почуття національної приналежності та водночас відповідає вимогам сучасного дизайну. Декоративно-прикладні акценти та художні символи не лише збагачують інтер'єр візуально, а й наповнюють його культурним змістом, перетворюючи простір на засіб комунікації між поколіннями.

Література:

1. Етностиль як тренд у сучасному дизайні. URL : <https://kalina-design.com.ua/news/article/etnostil-yak-trend-u-suchasnomu-dizajni> (дата звернення: 25.10.2025).
2. Ковальчук М. О., Колесник Н. Є. Психолого-педагогічні особливості кольору в дизайні: монографія. Житомир: ТОВ «505», 2020. 284 с.
3. Kolesnyk N., Piddubna O., Polishchuk O., Shostachuk T., Breslavska H. Digital art in designing an artistic image. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2022. Vol. 12, № 2. P. 128–133.
4. Крилатова О. Вектори розвитку етностилю в сучасному дизайні громадських інтер'єрів України. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2022. Вип. 24. С. 27–39.